

۱۲۱۴۰۶
۹۷۶۶۱۰

آرای فلسفی و تربیتی مور تیمر جی. آدلر

www.ketab.ir

تألیف

دکتر سمیرا حیدری
مدرس دانشگاه

دکتر فاطمه زیبا کلام مفرد
دانشیار دانشگاه تهران



شماره مسلسل ۹۴۲۲

شماره انتشار ۳۹۱۵

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : زیباکلام، فاطمه، ۱۳۳۰ -
آرای فلسفی و تربیتی مورتیمر جی. آدلر / تألیف فاطمه زیباکلام - سمیرا حیدری.
مشخصات نشر : تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری : ۱۲۸ ص.
فوست : انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره انتشار ۳۹۱۵
شابک : 978-964-03-7142-8
سبب فهرست‌نویسی : فیفا
یادداشت : کتابنامه.
داشت : نمایه.
موضوع : آدلر، مورتیمر جروم، ۱۹۰۲-۲۰۰۱ م. - نقد و تفسیر
موضوع : فیلسوفان آمریکایی
شناسه افرده : حیدری، سمیرا، ۱۳۴۶ -
شناسه افزوده : دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات
رده‌بندی کنگره : B ۹۴۵ / ۱۴:۹ ۱۳۹۶
رده‌بندی دیویی : ۹۱
شماره کتابشناسی ملی : ۳۶۸

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و نشریات است. تکریر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازسازی در ویلاگ‌ها، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود. تمام حقوق برای ناشر محفوظ است.

ISBN: 978-964-03-7142-8



عنوان: آرای فلسفی و تربیتی مورتیمر جی. آدلر
تألیف: دکتر فاطمه زیباکلام - دکتر سمیرا حیدری

ویرایش ادبی: فاطمه جهانگیری

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلفان است»

بها: ۱۰۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرش مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: <http://press.ut.ac.ir>

پخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

فصل اول - ریشه‌های فکری دیدگاه آدلر..... ۱

- ۱ مکتب پایدارگرایی..... ۱
- ۱-۱ ویژگی‌های مکتب پایدارگرایی..... ۳
- ۲-۱ نوپایدار برادان معاصر..... ۴
- ۲ اندیشه‌ها: مؤثر در دیدگاه آدلر..... ۴
- ۱-۲ سقراط..... ۴
- ۲-۲ ارسطو..... ۵
- ۳-۲ توماس آکویناس..... ۶
- ۴-۲ کمینیوس..... ۶
- ۵-۲ توماس جفرسون..... ۷
- ۶-۲ هوراس مان..... ۸
- ۷-۲ جان دیویی..... ۸
- ۸-۲ رابرت ماینارد هاجینز..... ۸

فصل دوم - بررسی دیدگاه فلسفی آدلر..... ۱۱

- ۱ بررسی دیدگاه آدلر در زمینه ماهیت فلسفه..... ۱۱
- ۱-۱ تقابل فلسفه و علم..... ۱۱
- ۲-۱ شناخت علم و فلسفه..... ۱۱
- ۲ بررسی دیدگاه آدلر در خصوص جهان هستی..... ۱۴
- ۱-۲ وجود سلسله‌مراتب در موجودات جهان..... ۱۴
- ۳ بررسی دیدگاه آدلر در خصوص ماهیت انسان..... ۱۵
- ۱-۳ رابطه جسم و روح به‌منزله رابطه ماده و صورت..... ۱۵
- ۲-۳ طبیعت مشترک میان اعضای بشری..... ۱۵
- ۳-۳ انسان به‌مثابه مخلوقی خودساخته..... ۱۷
- ۴ واکاوی زندگی انسان براساس دیدگاه آدلر..... ۱۸

۱-۴	دسته‌بندی دوران زندگی انسان از دیدگاه آدلر	۱۸
۲-۴	زندگی روزانه انسان از دیدگاه آدلر	۱۸
۳-۴	واکاوی مفهوم بازی از دیدگاه آدلر	۱۹
۴-۴	رابطه بین کار و بازی	۲۰
۵-۴	واکاوی مفهوم خواب	۲۱
۶-۴	واکاوی مفهوم استراحت	۲۱
۷-۴	واکاوی مفهوم امور فرحبخش	۲۲
۸-۴	امکان درهم‌آمیختگی مرز بین کار و امور فرحبخش	۲۲
۹-۴	رابطه مفهوم امور فرحبخش با مفهوم کار، بازی، خواب و استراحت	۲۲
۱۰-۴	مقام و منزلت کار در زندگی انسان	۲۳
۵	بررسی دیدگاه آدلر در زمینه ماهیت دانش و انواع آن	۲۴
۱-۵	انتزاع ادراکی و مفهوم فرایند شناخت	۲۴
۲-۵	شناخت به‌منزله و بحث فاعل شناسا و صور موجودات مورد شناسایی	۲۵
۳-۵	چندگانگی خیر برای ذهن انسان	۲۵
۴-۵	چندگانگی صور شناخت در انسان	۲۷
۵-۵	وجود ابعاد سه‌گانه در عالم شناخت	۲۸
۶-۵	حس و عقل به‌منزله ابزارهای شناخت	۲۹
۶	بررسی دیدگاه آدلر در زمینه ارزش‌ها	۳۰
۱-۶	سلسله‌مراتب خیر برای انسان	۳۰
۲-۶	خیر مشترک انسان‌ها در قبال خیر مشترک در اجتماع	۳۱
۳۳	فصل سوم - برنامه درسی پایدیا	
۱	فلسفه و برنامه درسی	۳۳
۲	بررسی دیدگاه آدلر در زمینه برنامه درسی	۳۶
۳	بررسی دیدگاه آدلر در زمینه ارتباط فلسفه و برنامه درسی	۳۶
۴	بررسی مفهومی آموزش و پرورش عمومی	۳۸
۱-۴	بررسی زمینه‌های ظهور آموزش و پرورش عمومی	۳۸
۵	بررسی بافت یا سیاق مفهوم آموزش و پرورش عمومی از دیدگاه آدلر	۴۱
۶	کاربرد مترادف در تحلیل مفهوم آموزش و پرورش عمومی	۴۲
۷	کاربرد مفاهیم متضاد در تحلیل آموزش و پرورش عمومی	۴۴

۴۵.....	۸ تحلیل مفهوم آموزش و پرورش عمومی برحسب شبکه معنایی
۴۹.....	۹ ارتباط اندرآچی در تحلیل مفهوم آموزش و پرورش عمومی
۵۶.....	۱۰ آموزش و پرورش عمومی از دیدگاه آدلر براساس تحلیل آن
۵۷.....	۱۱ ویژگی‌های برنامه درسی پایدیا
۵۷.....	۱-۱۱ منشور برنامه درسی پایدیا
۵۸.....	۲-۱۱ اهداف تربیتی
۶۰.....	۳-۱۱ تلقی در مورد فرایند یادگیری
۶۱.....	۱-۳-۱۱ فالانه به‌دن یادگیری در طرح پایدیا
۶۲.....	۲-۳-۱۱ ارتباط یادگیری با سلامت ذهن در طرح پایدیا
۶۲.....	۳-۳-۱۱ چگونگی رابطه یادگیری در طرح پایدیا و یادگیری مادام‌العمر
۶۳.....	۴-۳-۱۱ ویژگی‌های یادگیری دوران بزرگسالی از دیدگاه آدلر
۶۵.....	۴-۱۱ تلقی در مورد محتوای یادگیری
۶۵.....	۵-۱۱ تلقی در مورد یادگیری
۶۵.....	۶-۱۱ تلقی در خصوص محتوای برنامه درسی
۶۷.....	دسته اول: ادبیات و هنرهای زیبا
۶۸.....	دسته دوم: ریاضیات و علوم طبیعی
۶۸.....	ریاضیات
۷۰.....	علوم طبیعی
۷۴.....	اهداف درس علوم در سال‌های اولیه
۷۴.....	اهداف درس علوم در سال‌های میانی
۷۴.....	اهداف درس علوم در سال‌های پایانی
۷۵.....	دسته سوم: تاریخ، جغرافیا و مطالعات اجتماعی
۷۶.....	کارهای دستی
۷۷.....	زبان‌های خارجی
۷۸.....	۷-۱۱ تلقی در زمینه یاددهی
۷۹.....	یاددهی براساس ستون اول
۸۰.....	یاددهی براساس ستون دوم
۸۱.....	یاددهی براساس ستون سوم
۸۴.....	۸-۱۱ نقش معلم

۸۴.....	۹-۱۱ تلقی در مورد ارزشیابی آموخته‌ها.....
۸۵.....	گام اول: تعیین اهداف درس.....
۸۵.....	گام دوم: شناسایی وضعیت دانش‌آموزان در زمینه اهداف درس.....
۸۵.....	گام سوم: پیشرفت به‌سوی اهداف.....
۸۵.....	گام چهارم: اندازه‌گیری پیشرفت تحصیلی.....
۸۶.....	۱۲ مبانی فلسفی آموزش و پرورش عمومی از دیدگاه آدلر.....
۸۶.....	۱-۱۲ مبانی هستی‌شناختی و انسان‌شناختی آموزش و پرورش عمومی.....
۸۸.....	۲-۱۲ مبانی معرفت‌شناختی آموزش و پرورش عمومی.....
۹۰.....	۳-۱۲ مبانی ارزش‌شناختی آموزش و پرورش عمومی.....
۹۱.....	۱۳ مراد از آموزش حرفه‌ای از دیدگاه آدلر.....
۹۱.....	۱-۱۳ آموزش حرفه‌ای در ارتباط با مهارت‌آموزی محدود.....
۹۲.....	۲-۱۳ آموزش حرفه‌ای به‌منزله آموزش تکنولوژیک.....
۹۳.....	۳-۱۳ آموزش حرفه‌ای در دوره تحصیلات مدرسه‌ای.....
۹۴.....	۴-۱۳ آموزش حرفه‌ای پس از دوره تحصیلات مدرسه‌ای.....
۹۵.....	فصل چهارم - نقد برنامه درسی پایدیا.....
۱۰۳.....	فصل پنجم - بحث و پیشنهادها.....
۱۰۵.....	منابع.....

پیشگفتار

سپاس بیکران خداوند یکتا را که توفیق تهیه و تدوین پژوهش حاضر را عطا کرد. ساختار و محتوای اولیه کتاب حاضر در رساله دکتری سمیرا حیدری در دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران به راهنمایی خانم دکتر فاطمه زیباکلام مطرح شد. در زمینه اندیشه فلسفی و تربیتی مورتیمر جروم آدلر کتاب تألیفی در ایران به چاپ نرسیده بود. بر این اساس تصمیم گرفته شد کتابی در زمینه مذکور از رساله نا برده استخراج شود و در دسترس خوانندگان محترم قرار گیرد. کتاب حاضر می‌تواند به‌عنوان کتاب درسی در واحدهای آموزشی کارشناسی و کارشناسی‌ارشد رشته علوم تربیتی به‌کار رود. از سویی، از آنجا که این کتاب مبتنی بر پژوهش دانشگاهی است، می‌تواند برای علاقه‌مندان عرصه پژوهش در زمینه فلسفه تعلیم و تربیت مفید واقع شود.

در کتاب حاضر علاوه بر آشنایی با اندیشه آدلر با مکتب تربیتی پایدارگرایی نیز آشنا می‌شویم. مکتب پایدارگرایی جریانی از اندیشه‌ها، تئوری‌ها و روش‌هاست که در تقابل با موج پیشرفت‌گرایی در تعلیم و تربیت بود. از اندیشمندان مکتب پایدارگرایی می‌توان از مورتیمر آدلر، رابرت ماینارد هاچینز و ژاک ماریتن یاد کرد. به نظر مؤلفان کتاب حاضر، روح این مکتب در زمینه اندیشه فلسفی و تربیتی هاچینز و ماریتن نیز می‌تواند در خور توجه پژوهشگران در آینده باشد.

در اینجا لازم است از مسئولان محترم مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران که ما را در به ثمر رساندن و چاپ اثر حاضر یاری رساندند، تشکر و قدردانی کنیم. با آمل است که کتاب حاضر بتواند چشم‌اندازهای نوینی را برای پژوهشگران ایران‌زمین فراهم آورد و باری نو به روح آنها بشاید.

مؤلفان

سر فاطمه زیبا کلام مفرد

دکتر سمیرا حیدری